

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ THANH HƯƠNG

QUẢN LÝ THU NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI
THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN

Ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 8.31.01.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ THANH HƯƠNG

**QUẢN LÝ THU NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI
THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN**

NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

Mã số: 8.31.01.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Giáo viên hướng dẫn khoa học: PGS.TS. TRẦN NHUẬN KIÊN

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

“Tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu của riêng tôi, chưa công bố tại bất kỳ nơi nào, mọi số liệu sử dụng trong luận văn này là những thông tin xác thực. Tôi xin chịu mọi trách nhiệm về lời cam đoan của mình.”

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2019

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Thanh Hương

LỜI CẢM ƠN

“Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo hướng dẫn: PGS.TS Trần Nhuận Kiên đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Xin chân thành cảm ơn các thầy, cô giáo Phòng Đào tạo - Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh đã giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn tới Ban lãnh đạo, các bạn bè đồng nghiệp, đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Do bản thân còn nhiều hạn chế nên luận văn không tránh khỏi những thiếu sót, tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy cô giáo và các bạn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!”

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2019

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Thanh Hương

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG BIỂU, SƠ ĐỒ.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của Luận văn.	3
4. Đóng góp của luận văn:.....	3
5. Kết cấu của Luận văn.....	3
Chương 1 CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ KINH NGHIỆM THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ THU NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC.....	5
1.1. Cơ sở lý luận về quản lý thu ngân sách nhà nước.....	5
1.1.1. Một số vấn đề cơ bản về thu Ngân sách nhà nước.....	5
1.1.2. Quản lý thu Ngân sách Nhà nước	8
1.1.3. Những nhân tố chủ yếu ảnh hưởng đến công tác quản lý thu NSNN.....	19
1.2. Kinh nghiệm quản lý thu ngân sách nhà nước cấp huyện tại một số địa phương trong nước	22
1.2.1. Kinh nghiệm quản lý thu NSNN tại một số địa phương.....	22
1.2.2. Bài học kinh nghiệm về công tác quản lý thu NSNN cho thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên.....	26
Chương 2 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	28
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu	28
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	28
2.2.1. Phương pháp thu thập tài liệu	28
2.2.2. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	30
2.2.3. Phương pháp phân tích.....	30

2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	31
2.3.1. Chỉ tiêu phản ánh đặc điểm kinh tế xã hội.....	31
2.3.2. Chỉ tiêu về thực trạng công tác thu NSNN.....	31
2.3.3. Chỉ tiêu phản ánh lập dự toán, triển khai, quyết toán thu Ngân sách Nhà nước.....	32
2.3.3. Chỉ tiêu phản ánh kết quả thanh tra, kiểm tra, giám sát thu Ngân sách Nhà nước.....	32
Chương 3 THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	33
3.1. Tổng quan về đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	33
3.1.1. Điều kiện tự nhiên thành phố Thái Nguyên.....	33
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội thành phố Thái Nguyên.....	36
3.1.3. Những thuận lợi, khó khăn trong quá trình phát triển của thành phố.....	40
3.2. Tổ chức bộ máy và thực trạng thu ngân sách nhà nước tại thành phố thái nguyên, tỉnh thái nguyên.....	41
3.2.1 Tổ chức bộ máy và cơ chế phân cấp quản lý ngân sách nhà nước tại thành phố Thái Nguyên.....	41
3.2.2 Kết quả thu NSNN tại thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2016 – 2018.....	48
3.3. Thực trạng công tác quản lý thu nsnn tại thành phố thái nguyên.....	53
3.3.1 Quản lý công tác lập dự toán thu NSNN.....	53
3.3.2 Quản lý công tác chấp hành thu NSNN.....	60
3.3.3. Quản lý công tác quyết toán thu NSNN.....	67
3.3.4. Công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát thu NSNN.....	72
3.4. Những nhân tố chủ yếu ảnh hưởng công tác quản lý thu nsnn tại thành phố thái nguyên, tỉnh thái nguyên.....	75
3.4.1 Hệ thống chính sách, chế độ, các văn bản pháp luật về thu NSNN.....	75
3.4.2 Tổ chức bộ máy và đội ngũ cán bộ quản lý thu NSNN.....	76
3.4.3 Sự hiểu biết về pháp luật thu NSNN, tính tự giác của tổ chức, cá nhân thực hiện nghĩa vụ đối với NSNN.....	77
3.4.4 Trình độ phát triển kinh tế và mức thu nhập của dân.....	78

3.5. Đánh giá chung công tác quản lý thu ngân sách nhà nước tại thành phố thái nguyên, tỉnh thái nguyên.....	80
3.5.1. Kết quả đạt được	80
3.5.2. Một số hạn chế trong quản lý thu NSNN.....	82
3.5.3. Nguyên nhân	85
Chương 4 GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ THU NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	87
4.1. Quan điểm, mục tiêu để nâng cao chất lượng về công tác quản lý thu ngân sách nhà nước tại tp. Thái nguyên.....	87
4.1.1. Mục tiêu và nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội thành phố Thái Nguyên trong thời gian tới.....	87
4.1.2. Những định hướng về quản lý thu ngân sách nhà nước thành phố Thái Nguyên.....	90
4.2. Một số giải pháp nhằm hoàn thiện quản lý ngân sách nhà nước tại thành phố thái nguyên	90
4.2.1 Hoàn thiện chất lượng công tác lập dự toán thu NSNN	91
4.2.2 Hoàn thiện chất lượng công tác chấp hành dự toán thu NSNN	92
4.2.3 Hoàn thiện chất lượng công tác quyết toán thu NSNN.....	94
4.2.4. Tăng cường công tác giám sát, kiểm tra, thanh tra tài chính thu NSNN tại thành phố.....	94
4.2.5. Nâng cao trình độ cán bộ quản lý thu ngân sách nhà nước.....	96
4.2.6. Tăng cường sự phối hợp giữa các cấp, các ngành và các đơn vị trong công tác quản lý thu NSNN trên địa bàn.....	97
4.2.7 Tăng cường tuyên truyền việc chấp hành pháp luật thuế.....	99
4.3. Kiến nghị.....	100
KẾT LUẬN.....	102
TÀI LIỆU THAM KHẢO	103
PHỤ LỤC	106

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BTC	Bộ Tài chính
HĐND	Hội đồng nhân dân
KBNN	Kho bạc nhà nước
NĐ - CP	Nghị định của Chính Phủ
NQD	Ngoài quốc doanh
NSDP	Ngân sách địa phương
NSNN	Ngân sách nhà nước
NSTU	Ngân sách trung ương
QLNN	Quản lý Nhà nước
UBND	Ủy ban nhân dân
KTXH	Kinh tế xã hội

DANH MỤC BẢNG BIỂU, SƠ ĐỒ

Bảng

Bảng 3.1: Thống kê dân số thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2016 – 2018.....	37
Bảng 3.2: Tình hình thực hiện thu NSNN thành phố Thái Nguyên 2016 – 2018	49
Bảng 3.3: Nội dung chi tiết lập dự toán NSDP	54
Bảng 3.4: Dự toán thu NS thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2016 – 2018	58
Bảng 3.5: Kết quả khảo sát về công tác lập dự toán	59
Bảng 3.6: Kết quả chấp hành dự toán thu NSNN thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2016 – 2018.....	62
Bảng 3.7: Kết quả khảo sát về quản lý nguồn thu.....	67
Bảng 3.8: Kết quả thực hiện quyết toán thu NSNN thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2016 – 2018	70
Bảng 3.9: Kết quả khảo sát về công tác quyết toán	71
Bảng 3.10: Kết quả thanh tra, kiểm tra thu thuế thành phố Thái Nguyên	73
Bảng 3.11: Kết quả khảo sát về công tác thanh tra, kiểm tra.....	74

Sơ đồ

Sơ đồ 3.1: Tổ chức bộ máy quản lý ngân sách nhà nước thành phố Thái Nguyên .	42
Sơ đồ 3.2: Hệ thống tổ chức phòng Tài chính - Kế hoạch thành phố Thái Nguyên	43

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Ngân sách cấp huyện là một bộ phận quan trọng của NSNN, đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển KT - XH của địa phương mà còn có sự tác động trực tiếp tới NSNN cấp Tỉnh và Trung ương. Thu NSNN là một hoạt động cơ bản của ngân sách nhà nước. Về mặt bản chất, đó là hệ thống các quan hệ phân phối dưới hình thái giá trị phát sinh trong quá trình Nhà nước dùng quyền lực chính trị tập trung các nguồn lực tài chính trong xã hội để hình thành quỹ tiền tệ tập trung quan trọng nhất của Nhà nước.

“Thành phố Thái Nguyên được công nhận là Đô thị loại I trực thuộc tỉnh Thái Nguyên năm 2010, là trung tâm kinh tế, văn hóa, giáo dục, khoa học - kỹ thuật, y tế, du lịch, dịch vụ của tỉnh Thái Nguyên và vùng Trung du miền Núi Bắc Bộ” (Cổng thông tin điện tử Thành phố Thái Nguyên, 2019); “Thái Nguyên được cả nước biết đến là một trong 3 trung tâm công nghiệp và giáo dục đào tạo nguồn nhân lực lớn thứ 3 của cả nước sau Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh với 7 Trường Đại học, 11 trường Cao đẳng và Trung học chuyên nghiệp, 9 Trung tâm dạy nghề, mỗi năm đào tạo được khoảng hơn 100.000 lao động; là đầu mối giao thông quan trọng nối các tỉnh miền Núi phía Bắc với các tỉnh đồng bằng Bắc Bộ; có vị trí quan trọng về an ninh quốc phòng.” (Báo Thái Nguyên, 2019). Hiện nay thành phố Thái Nguyên có diện tích 222,93 km², 364.078 người với 32 đơn vị hành chính cấp xã gồm 21 phường và 11 xã. Thành phố có 120 di tích, trong đó 28 di tích đã được xếp hạng gồm: 06 di tích Quốc gia, 22 di tích cấp tỉnh. Có 505 NVH/687 xóm, tổ dân phố, trên 500 cơ quan, đơn vị lực lượng vũ trang.” (Cổng thông tin điện tử Thành phố Thái Nguyên, 2019)

“Thành phố Thái Nguyên vinh dự được Đảng và Nhà nước phong tặng danh hiệu “Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân” năm 1998, tặng thưởng Huân chương Độc lập hạng Ba năm 2007; Huân chương Độc lập hạng Nhất năm 2012 và nhiều phần thưởng cao quý khác; 11 đơn vị thuộc Thành phố Thái Nguyên đã được phong tặng danh hiệu anh hùng thời kỳ chống Mỹ. Năm 2017, thành phố Thái Nguyên lại vinh dự đón nhận Huân chương lao động hạng Nhất lần 2 và Cờ thi đua của Chính